

Gümüşhane İlinde Yetişen Yerel Elma Çeşitlerinin Pomolojik Özellikleri ve Kimyasal İçeriklerinin Belirlenmesi

Özgün Kalkışım^a, Duygu Özdeş^a, Besim Karabulut^a, Zuhale Okcu^b,
Hasan Basri Şentürk^c

^aGümüşhane Üniv., Gümüşhane Meslek Yüksekokulu, 29100, Gümüşhane

^bGümüşhane Üniv., Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fak., Gıda Mühendisliği Bölümü, 29100, Gümüşhane

^cKaradeniz Teknik Üniversitesi, Fen Fakültesi Kimya Bölümü, 61080, Trabzon
senturk@ktu.edu.tr

Özet: Doğu Karadeniz Bölgesi'nde bulunan Gümüşhane ili, iklim özellikleri bakımından Karadeniz ve Doğu Anadolu Bölgesi arasında bir geçiş teşkil etmektedir. Gümüşhane'de pek çok meyve türü yetişmekte olup bu meyvelerin başında elma gelmektedir. Elma çeşitleri yerel olarak çok büyük önem taşımakta olup gen kaynağı olarak kullanılması mümkündür¹.

Bu çalışma; Gümüşhane ilinde yetişmekte olan bazı yerel elma çeşitlerinin pomolojik ve morfolojik özellikleriyle kimyasal içeriklerinin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır. Gümüşhane ilinde yapılan arazi çalışmaları neticesinde tespit edilen Yazlık elma, İngiliz elması, Yeşil Göbek, Kara Göbek ve Sarı Göbek elması, Amasya Misketi, Bey (Eşek) elması, Sandık elması, Mahsusa, Arap Kızı, Söğüt elması, Tavşanbaşı, Sarı Hıdır, Yerli misket, Gelin elması ve Yağlı elma olmak üzere 16 çeşit elmadan analiz yapılmak üzere meyve numuneleri alınmıştır. Bu yerel elma çeşitlerinde; kül miktarı, pH, titre edilebilir asitlik, su içeriği, indirgen şeker, sakkaroz ve toplam şeker tayini gibi kimyasal analizler yapılmış olup kül miktarı; %0.60- 1.57, pH; 3.4-4.3, titre edilebilir asitlik; 0.37-1.36 g/L, su içeriği; %80-90.2 ve toplam şeker; 6.00-8.54 g/100 g aralığında değişim gösterdiği tespit edilmiştir. Yerli Misket çeşidi toplam şeker bakımından, Tavşanbaşı su içeriği bakımından, Mahsusa titre edilebilir asitlik bakımından, Amasya Misketi pH değeri bakımından ve Sandık elması da kül bakımından en yüksek değeri göstermiştir.

Bunların yanı sıra elma çeşitlerinin bazı pomolojik ve morfolojik özellikleri incelenmiştir. Sonuçlardan meyve kütlelerinin; 51-217 g, meyve eninin; 48-80 mm, meyve boyunun; 45-67 mm ve suda çözünabilir kuru madde miktarının; %10.0-17.5 aralığında değişim gösterdiği tespit edilmiştir. Arap Kızı meyve kütlesi bakımından, Sarı Hıdır suda çözünabilir kuru madde bakımından ve Bey elması meyve eni bakımından en yüksek değere sahip olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Gümüşhane, Yerel elma, Pomolojik özellikler, Kimyasal içerik.

Kaynaklar

1. Akça, Y., Sen, M. 1990. Van ve Çevresinde Yetiştirilen Mahalli Elma Çeşitlerinin Morfolojik ve Pomolojik Özellikleri Üzerinde Bir Araştırma. Y.Y.Ü. Ziraat Fakültesi Dergisi, 1/1: 109-128, Van.